

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alku szerint jutányos
áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magá-
ban foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden
petit sora 50 kr.
Hirdetések fölvetetnek Szinay
Gyulánál és a szerkesztőségben
Kéziratok vissza nem adatnak.

Fölhívás előfizetésre.

A »Debreczen« huszonnegyedik évfolyamára előfizetést nyitunk s fölkerjük t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mely csaknem egy negyed százados multra tekinthet vissza, mindig hűven szolgálta e város és vidék érdekeit s bátor hirdetője volt a függetlenségi eszmének. E hosszú és dicsőséges mult fölment bennünket attól, hogy lapunkat hosszabban ajánlgassuk s programját kifejtjük. Nyiltt irányja, határozott programja volt mindig a »Debreczen«-nek s a mi volt a multban, az lesz e lap a jövőben is.

Azt a fontos hivatást, mely e lapra, mint észak-keleti Magyarország egyetlen ellenzéki lapjára várakozott, minden időben hűven betöltötte a »Debreczen«. Még inkább emelkedik lapunk hivatása és feladata most, az országos képviselőválasztások küszöbén s mi minden erőnket kifejtjük, hogy a ránk váró alkotmányos küzdelemben zászlónk minél több diadalt arathasson!

A mi lapunk külförmáját illeti, számos előfizető óhajára lapunk új évtől kezdve a régi, megszokott s kedvelt alakban fog megjelenni, a mostani 4 levél helyett 2 nagy levélen. E változtatást előfizetőink zömének határozott kívánására tesszük, noha mi magunk a jelenlegi formát szerettük volna föntartani.

Előfizetési árak:

Egy évre. 10 frt.
Fél évre 5 frt.

A DEBRECZEN TARCZAJA.

REGI DALOK.

(1886.)

I.

Rózsabokor, szerelemnek rózsabokra,
Hogy' öntözöm e szomorú bús napokra,
Táplálgotom, tartogatom könyeimmel,
S kérem az ősz: óh kíméljed, óh ne vidd el.

Kérhetem én!... S egy-egy lombja ha lerezdül,
Egy-egy vércsepp ömlik alá a szivemből;
S ha lehullott már levele mind a fának,
Bucsut mondhat én szivem is e világnak.

II.

Ha idegen földön
Megtalállok halni,
Én édes Istenem,
Ki fog elhantolni?

Akárki, akárki,
De az szomorú lesz,
De egy árva lélek
De senki se könnyez.

Virágtalan sirdomb. . .
Idegen föld fája,
Vagy talán még az sem,
Fű se borul rája.

S óh mily szomorú lesz,
Mikor ott lenn fekvé
Nekem mindezek, és —
Te léssz az eszembe!

III.

E helyen, a mely bánatom'
Születni látta legegőbb,
Gondosan elültettem egy
Fiatal ákác-csemétét.

Hogy bum emléke hadd legyen,
Hogy lelkem még ha ide tér,
Legyen kárpótlás annyi sok.
E földön elhullt könnyemér.'

S felnő majd e kis esemete,
Megáldja minden kikelet,
S virágot, árnyat ad, de én,
De én már akkor hol leszek!

IV.

Nap nap után, év év után lejárnak,
Elvagyok én már adva a halálnak,
Már maholnap meg is fogja kezemet,
S otthonába, esküvőre bevezet.

És én balga még mostan is remélek,
Nem lehet, hogy így fogyjon el az élet,
Minden tavasz aléltomból feléleszt,
S mindenikről azt hiszem: az enyém lesz.

Most is várom, reménykedve, remegve,
Beköltözik-e most ide szivembe,
S messze hallik zokogó, bús panaszzom,
Ez sem az én, egy sem az én tavaszom.

V.

Szeretném én, a mezőn
Hogyha virág lennék,
Leszakitva szép leány
Kebelén pihennék.

Vagy levágna arató,
Durva hideg, zordon;
De az is jobb lenne, mint
E mostani scrsom.

Igmándi Miklós.

az ő kompetenciája s annak ő megfelel emberül. Mire való az indemnity? Kiját-szuk vele a törvényt. Mire való Macehivellinek a politika tanszékében jól betanult furfangja? Oh Magyarország, te boldog ország, szerencsés nemzet, mely ily minisztert mondhat magadnak, kinek lángelméjében a nagy alkotmány-mentő gondolat megfogamzott, hogy az országgyűlést nem december 30-án, hanem január 4-ikén oszlassa fel! Hát nem büszkék lehetünk-e rá, hogy ily egetverő okosság is kitelt a mi hires kormányunk esztől! Ha januáriusban oszlatják fel a parlamentet, bizonyos, hogy decemberig már az új országgyűlés letárgyalhatja az az évi költségvetést. A törvény betűjének elég tétetett. A lelket, a törvény szellemét, a törvényes szellemet ugyanis csak előlni akarják. Apró fufangokkal így hamisít törvényt az a jeles, becsületes kormány, melylyel — ha a szárnyaló hirtetés mond — ama tegnapi titkos fölhívás szerint, ha emelkedni akar, — »Debreczennek jó lábón kell állni.«

Reánk nézve, kik e dolgok fejlődését lelkünk csendességében régóta figyelemmel kísérjük, nem lesz meglepetés, ha a legújabb fuzió híre talán már a legközelebbi napok eseményeiben pozitív megerősítést nyer is.

Imé nem ujak ezek a jelszavak előtted, te büszke, te nagy, te minden gyermekedben, minden kövedben tiszta, magyar város! Itt a mételey! Itt a próba! A te puritán erkölceidet így akarják, efféle jelszavakkal igyekeznek újból bemocskolni, hogy téged is — irigyeljen Európa! Tagadjátok meg elveiteket, fordítsatok hátat eddigi pártállásotoknak Debreczen polgárai: így kívánja azt — érdeketek! Így, csak így fog fölvirágozni iparotok, kereskedelmek. Ha szakítani fogtok azzal a függetlenségi párttal, melynek zászlajára föl van írva Magyarország gazdasági önállósága a programja, az a gazdasági program, mely az önálló magyar vámterület és bank eszméjében culminál; az a program, melyet a városháza udvarán Debreczen

II-ik kerületének választó-polgárai »negyedfél esztendővel ezelőtt a függetlenségi párt által megválasztott képviselő-jelölt ajkain kitörő lelkesedéssel üdvözöltek!

Ami ma is ennek a programnak alapján állunk, ettől és egyéb elveinktől senki kedvéért el nem térünk és csak gyöngye lelkekre számító üres phraseologai vagy gonosz ámitás előttünk azaz okoskodás, mely — ha helyesen idézzük — »nem akar egyebet, mint egy erős magyar pártot« s ezt itt Debreczenben újabb elvtagadás segédelmével akarja megteremteni. Erőre mutat e, ha a hatalom, a befolyás csak az elvek árán szereshető meg és tartható fenn? Hát micsoda erkölcsi ereje van az ilyen anyagi hatalomnak? Nincsen semmi és ne is legyen soha, mert am tartson velők a ki kénytelen vele, de a politikai erkölcs szempontjából a meggyőződések hirtelen változását még az is elítéli. És így van ez jól, mert ha másképp volna, csakugyan kivessze a politikából minden erkölcsi tartalom, a mint kivesszett ez égis magasztalt kormány minden cselekedetéből. De a nemzetben még él a politikai erkölcs és nem engedi hogy az ostobaság, a hazugság és törvénytelenkedés felette diadalt ülhessen.

B. S.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése december 28-án.

A főrendiház tegnapi ülésén letárgyalták és elfogadták a Németbirodalommal, Belgiummal és Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződéseket, valamint az állategészségügyi egyezményeket beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat. A kereskedelmi szerződések általános tárgyalásánál gróf Széchényi Imre és Kautz Gyula szólaltak fel, mindketten bírálva, de végül elfogadva a javaslatokat. Baross Gábor kereskedelmi miniszter felvilágosító válasza után a főrendek a szerződéseket egyhangulag elfogadták. A részleteknél nem volt vita. Az ülés vége felé a miniszterelnök a főrendeknek is bejelentette az országgyűlés korábbi felosztását. Az ülésen Szávay József koronaőr elnökölt, gyöngélgédesé következtében télikabátban foglalta el az elnöki széket.

Otthon.

Végre! gondolám magamban s örülve a hivatalos órák végének, mert a »végre« ezt jelenti, összeszedtem sátorfámat s siettem haza felé.

Az uton, most már egész bátran — még meg — meg álltam — bamulva a nyüzsgő embr tömeget — a lármás kenyérharcot — önelégülten, — hogy végre haza juthatok — lopkodtam még egy kevéssé az időt, hogy otthon az egyedüllét kellemes élvének annál nagyobb örömmel adhassam át magam.

S most itthon vagyok! Előmbé álltom arczképedet s elmerengve mosolygó vonásidon, véled kezdek kedvesem csevegni, de nem! Nem ezt akarom mondani! Veszekedni akarok veled! Vagy igen? Te nem engeded? oh most könnyen megteszem! Te nem állsz mellettem, hogy szép szemeiddel hallgatást parancsolj, nem fonod át nyakam karjaiddal, hogy keblemre borulva kis száddal tégy lakatot erre az én fecsegő mesterségemre, hogy édes csókjaid mámorában elfeledjem, ugyan miért is akartalak, megleckéztenni!

Most bátor vagyok. Hisz e néma kép, bár a te vonásaid mosolyognak róla rám, hallgatag türi leckéztesem — s csak a messze

távolban rejlő viszontlátáskor fog néked magadnak számot adni azon sok bánatomról, mit tőlem szenvedett.

Mert tudd meg, hogy szokszor háborgatom nyugalomban. Oh mert mindazt, mit csakis néked tudnék elmondani, neki beszélem el! Őt halmozom el azzal az édes szeretettel, mi csakis téged illetve kedvesem.

De hát mit is tegyek mást! Hisz senkim rajtad kívül-e nagy világon — s te is távol tőlem, csak leveleid s arczképed az, mik mégis föllevenitik szomorú magányom!

De el a fájdalmas érzetekkel. Jó kedvvel akarok veszekedni! Igenis veszekedni s kérlek, légy komoly, mert fontos dolgokat akarok veled beszélni, azaz pardon! fontos dolgokról veszekedni.

Nos hol is kezdjem? Istenem! de rossz is az, ha az ember szórakozott, mindjárt elfeled mindent. No lám így jártam én is.

Minden itt kavargog fejemben s csak éppen az párolgott ki belőle, amire most szükségem volna.

Nagy hiba! mondd! s vajjon ki az oka ennek a szórakozottságnak? Én nem, azt tudom; s hogy ki? megsugjam? — magácska édesem!

„Elemi iskoláink csoportosítása.“

(Válasz »Elemi iskoláink csoportosítása« című, a »Debr. Ellenőr« 250-ik számában megjelent cikk írójának.)

A »Debr. Ellenőr« 250-dik számában »Elemi iskoláink csoportosítása« czimen kon-tár pedagógus aláírással egy cikk jelent meg, melynek írója tagadhatatlan jóakarattal s elismerésre méltó buzgósággal foglalkozik a népiskoláknak még ma is sokaktól kiesinyelt ügyeivel.

De midőn én cikkírónak jó akaratu buzgóságát elismerőleg kiemelem, — ugyanakkor várhatom, — hogy a jóra irányuló törekvést alább elsorolandó észrevételeimmel szemben ő sem tagadja meg.

Nevezett cikkíró ugyanis a csoportosítás embere; azt akarja, — hogy a népiskolák lehetőleg egy helyre koncentráltsanak. Szerinte így könnyebb lenne az ellenőrzés, nem kellene minden tanteremre külön taneszköz, és a gyermekek is közelebb érnék a nekik megfelelő iskolákat, no meg a régibb iskolai épületeket másként lehetne értékesíteni.

A csoportosításnak elvileg én sem lennék ellene, csak azt szeretném tudni, — hogy akár van meg az említett vegyes bizottság felosztási tervszövege, akár nincs — cikkírónak micsoda egyéni véleménye van az iskolák csoportosítását illetőleg; vagyis mily módon látná ő azt kivihetőnek, mily tekintettel lenne a szülők, gyermekek és a lakást természetben élvező tanítók jogos érdekeire; mennyiben vetett számot az egyes városrészekben található iskolás gyermekek tömegével és az ezen tömegből életkor és tanulási előmenetel szerint alakítható osztályokkal.

Azt hiszem, hogy cikkíró ezen körülményeket is figyelembe veendi, mert el sem képzelhető, hogy előbb a tantermeket kívánna felépíteni és azután számolna le az imént elsorolt komoly érdekekkel.

Hogy a nemes város a cikkíró által is jelzett tekintélyes összeget iskolák és tanítólakok építésére már megszavazta: ennek tudása örömet okozhat velem együtt minden érdeklődőnek, mert ez által lehetővé válik, — hogy egyrészt a tulnépes külvárosi iskolák kibővítsenek, másrészt a belvárosiak czélszerűen átalakítsanak.

De hogy a régibb szerkezetű s a különböző utcákon elhelyezett belvárosi iskolák másként értékesíthessenek s elvonassanak természetes rendeltetésüktől s az ott levő növendékek egy helyre koncentráltsanak: ennek megítélése komoly tanácskozást igényel. Az ily nagy horderejű terv megvalósításánál nem lehet irányadóul venni az egyeseknek

Hiába csóválja fejét s mosolyog olyan gunyosan, mégis csak így van az. Nem volt ez a »maga« szerint olyan bozontos fő ezelőtt olyan szórakozott, nem repült haza egyik igából örömmel, hogy a másikba jusson, azaz bocsánat, hogy otthon a rózsalánczok kellemes billincseit élvezhesse! Oh nem. De ő egy szelid csendes fő volt, míg be nem állt a katasztrófa!

Persze, te most tagadsz mindent! rám hárítod, s ebben igazad van, mert te annak nem lehetsz oka, ha én szórakozott vagyok is.

Miként is! hát tehetsz te arról, hogy szemeid, azok a kedvesen mosolygó barna szemek oly édesdeden fejezik ki a szót: szerelem! Avagy hogy piczi szádd minden csókja egy mennyországot tár elém!

Hogy is lehetnél te oka, hogy kedves lényed megigézett s pajzán szellemeddel, mely folyton itt cseveg-fecseg szívem körül, még mindig s örökké fogva tart?

Oh nem! te nem vagy oka s én nem bánom édesem, hogy megszerettelek, de áldom az eget, hogy téged, a föld legszebb virágát, nekem adott.

téves feltevésen is alapulható egyéni nézeteit. Belevág az ily csoportosítás az egyes utcák lakói érdekébe s a gyermekek egészségi viszonyaikba.

Azon finanziaális érdek, mely a belvárosi iskolák eladási árából istápolható, nem ellensúlyozhatja azon káros következményeket, melyeket a belvárosi iskolák beszüntetése vagy egy helyre csoportosítása okozand. És a mennyiben az ily fontos dolgot főleg a gyermekek átlagának lakás-viszonyai is szabályozzák, a gyermekek lakásai pedig a tanítók által iratnak össze: itt a tanítók megkérdezése is számot tevő feladat.

Ezek is mondhatnak eligazító véleményt arra nézve, hogy hová kívánja a szülék és gyermekek érdeke az új iskolát és mimódon lenne végrehajtható az elkerülhetetlen concenztrálás.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az új tanfelügyelő miként értelmezi a közoktatási törvény azon pontját, mely az egy tanterembe befogadható gyermekek létszámát határozza meg.

Már pedig több iskola van olyan és leginkább a külvárosokon csoportosított új tanteremnél, hol a létszám meghaladja a kiszabott mértéket. Vajon micsoda kulcs szerint lehet itt a csoportosítást tovább fejleszteni?

Ma már országos törvények szabályozzák azt is, hogy hová lehet új iskolákat építeni, vagy concenztrálni. A törvények azt is megkövetelik, hogy az iskola udvaron a gyermek szabad mozgás mellett tornatért is találjon. 5—600 gyermek összecsoportosításánál pedig annyi szabadteret sem számíthatunk aránylag, mint a mennyi most még meg van az egyes belvárosi iskoláknál.

Ezekon kívül nem volna felesleges annak is utána nézni, hogy a törvényt szabta kellekkel bíró miniszteri iskolatervekkel mennyiben egyeznek meg az itt használtak.

Azt a szükséges rosszat — mely Budapestet arra kényszerítette, hogy egy-egy szűk udvaron 4—500 gyermeket összefulasszon, beszorítván őket egymás tetejében rakott 5—6 tanterembe — mi ne fogadjuk el. Nem szorultunk reá. Becsüljük meg az elődök által népoktatási célra kijelölt és azóta folyvást hasz-

nált belvárosi iskolai telkeket. Más nemesebb célra ezeket nem értékesíthetjük.

A budapesti és nagyobb városok iskolai csoportosításának meg van az az általános ismert mizériája, hogy a szabad mozgás hiánya miatt elvézult gyermekeket a szünidő alatt nyaralni kell küldeni. Ezt mi nem akarhatjuk.

Tanítói lakásokra is szükség van, és pedig az elsorolandó okoknál fogva minden tanító számára. Nagyon bölcs s a népoktatás érdekében igazán körültekintő eljárást tanusított a nemes város, midőn az építkezésekre szánt összegből az iskolák mellé ilyenek építését is célba vette. Ugyanis a népiskolákba apró s magukkal többnyire jót tehetetlen gyermekek járván: az ezek miatt aggódó szülék csak úgy nyugtathatók meg teljesen, ha az iskola küszöbét átlépő gyermeket azonnal — ott bent lakó saját tanítója tarthatja szemmel.

Ily szemmel tartással járó gondos őrködést egyetlen bent lakó tanító 5—600 gyermek felett kellő eredménnyel nem teljesíthetne; ezt lelkiismeretes meggyőződéssel el sem is vállalhatná, ráerőszakolni pedig sem jogos, sem méltányos nem volna. A hol van rá mégis eset, hogy egyetlen bent lakó tanító látszólagos őrizetere vannak bizva a tanórák kezdete előtt felmenő gyermekek, valljuk meg őszintén, hogy az ilyen őrködésben sokkal több szerepe van a véletlen gondviselészerűségnek — a gyermekek ezen védangyalának, mint egyetlen bent lakó tanítónak.

Más városok iskoláiról — hol a folytonos és teljes felügyelet hiánya miatt — az éretlen elemi iskolások között az egymáson elkövetett súlyos testi sértés, véletlen szerencsétlenségéből származott haláleset is fordult már elő: mi ne vegyünk példát.

Adjunk minden tanítónak természetben lakást az iskola épületében. Ott van annak rendes, természetes, hivatásszerű helye.

E tekintetben a tanítót nem hasonlíthatjuk össze más hivatalnokkal, ki a rábizott kötelességeket úgy is pontosan teljesítheti, ha lakása nem a hivatali helyen van.

A tanítóra a szülék legdrágább kincsei a gyermekek vannak bizva, ki ezeknek lelki és testi épségéért felelős; s e felelősséget csak úgy vállalhatja magára minden lelki furdalás nélkül, ha alkalom adatik neki arra, hogy növendékeinek minden mozzanatát esetről-esetre bármikor megtekinthesse.

De nemcsak testi, hanem erkölcsi indokok is követelik azt, hogy minden tanító saját iskolája mellett lakjék.

Ugyanis 1—6 iskola-növendékei közül a leghelyesebb pedagógiai elvek alkalmazása mellett is akad néhány elfásult gyermek, ki az iskolán kívül magába szedett elvetemültséget beviszi a többi közé. Az így becsempészett elvetemültség tova terjedésének valóságos melegágyai az oly iskolák, hol tanítói lakás hiánya miatt — néhány perczig is távol vannak az őrködő szemek.

Maga a nemes városi tanács is kitünő jeleit adta a tanítói lakások iránti helyes érzékének, a mennyiben már néhány évvel ezelőtt kimondotta, hogy a lakás hiánya miatt eddig lakbért élvező tanítók számára az iskola épületében lakás készítenő, a lakbér így fokozatosan beszüntetendő.

Helyesen is, mert a lakbér-összegeknek megfelelő tőkéből mindenkor lehet a tanító szerény igényeinek megfelelő egyszerű lakást építeni. Mellette szólnak a lakásépítésnek a

pénzügyi tekintetek is, a mennyiben a pénzügyintézeteknél heverő tőkék után igen alacsony kamatláb az irányadó.

(Befejező közlemény következik.)

Lada Sándor.

BELFÖLD.

Az országgyűlés feloszlata.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnöknek magánkörben tett nyilatkozata szerint az országgyűlést feloszlátó s az új országgyűlést összehívó királyi kézirat jan. 6-ára, vagy legkésőbb 7-iké- ro várható. A hivatalos lapban 7-ikén, illetőleg 8-án lesz közzé téve a választások tiz napját kitűző belügyminiszteri rendelet úgy, hogy ettől számítva 21 nap múlva megkezdődhetnek az új választások.

Nagyvárad szabadelvűi pártja

vasárnap Hlatky Endre pártelnök elnökle- te alatt gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy a január 3-án tartandó közgyűlésén a párt jelöltjéül Tisza Kálmán eddigi képviselt fogják kijelölni.

A nemzeti párt választási ma-

nifesztuma. A nemzeti párt választási ma- nifesztuma, mindjárt az országgyűlés bere- kesztését követő napon fog megjelenni és a lapokban közzététetni. A manifesztumra vonat- kozó tervezetet gróf Apponyi Albert készítette el Eberhardon s ő maga fogja a nemzeti párt értekezlete elé terjeszteni. Gróf Apponyi Al- bert holnap fog visszatérni Eberhardról Bu- dapestre.

KÜLFÖLD.

Nagy nihilista összeesküvés. A

»Kölnische Zeitung« pétervári tavora szerint nagy nihilista összeesküvés nyomára jöttek. Egy pétervári lakatosműhelyben számos mun- kást fogtak el, a kiknél a czár téli palotájá- nak s az Anicskov palotának pontos tervrajzát találták meg, valamint igen kiterjedt levele- zésre akadtak. Az elfogott levelek egy magas rangú nőt is kompromittálnak, akit a rendőr- ség szintén elfogott.

Börtönfelügyelő nők.

Berlinben leg- közelebb tanfolyamot nyitnak melyben nőket börtönfelügyelőkké képeznek ki női börtönök részére. A tanfolyam 8 hónapig tart és 24—25 év közti leányok s özvegyasszonyok vehetnek részt benne. A női börtönfelügyelők tiz évi szolgálat után már nyugdíjba mehetnek.

A bolgár szobranje berekesztése.

A szobranje ülészakát Ferdinánd fejedelem berekesztette ugyanazon formaszerecségek mel- lett, mint a melyek mellett a megnyitás vég- bement. A fejedelmet beléptekor, valamint tá- vozásakor, a képviselők élénk üdvkiáltásokkal fogadták.

Ujdonságok.

A bejelentési hivatal személyze-

te. Dégenfeld József gróf főispán az 1892. év jan. 1-jén működését megkezdő rendőri beje- lentési hivatal főnökévé Csapó István tisz- tetbeli rendőrkapitányt, irodatiszteké pedig Szombathy János és Haranghy László városi napdijsokot nevezte ki. Az új hivatal- nál rendszeresített fogalmazói állást csak ezu- tán fogja betölteni a főispán.

* Választási mozgalmak.

Szat- már-Németiben a kormánypárt nem tud meg- egyezni a felett, hogy kit léptessen föl képv- selő-jelöltnek. Boros Bálint, a jelenlegi képv- selő, nem lép többé föl; a kormánypárt egy része Szalavszky Gyula államtitkárt óhajtottá fölléptetni, de ezt számos tekintélyes kormán- párti választó ellenezte. A függetlenségi és 48-as párt erősen szervezkedik, hogy a diadalt ma- gának biztosítsa. A párt elnökségét Szatmár város egyik legtekintélyesebb alakja, Dr. Far- kas Antal ügyvédi kamarai elnök s a tiszán- tuli ev. ref. egyházkerület világi főjegyzője fo- gadta el. — A nagy-kállói kerület- ben — a »M-r H-p« értesülése szerint — a kormánypárt Szunyogh Sándor deb- reczeni pénzügyigazgatót szándékozik föllép- tetni. H-Bösszörményben a függetlenség;

A czélom! Óh ez a szórakozottság. Veszekedni akartam s szerelmi vallomás lett a vége!

Várj csak angyalom, majd lakolsz ezért!

... a

Gondolatok.

Némely ember hasonlít az olyan kalap- hoz, mely kezdettől fogva egész ártatlanul arra van kárhóztatva, hogy örökösen be legyen ütve a teteje.

Percekké törpülnek az édes együttlét órái azok előtt, kik szeretik egymást... Esztendővé, örökkévalósággá nyulik minden pillanat, melyet azok töltenek egymás közelében, kik szeretik egymást.

A rossz, nyomott órákban a jó s boldog rákra visszagondolni kellemes.

A csók és a pof abban hasonlítanak egymáshoz, hogy mind a kettőt kapja az ember. A kettő közti szembetűnő különbség pedig az, hogy csókot az ember gyakran úgy se kap, ha kér; pofot pedig néha, hogy ha nem kér is, kap.

és 48-as párt százas bizottsága legközelebb jelölő gyűlést tart. Más nevet nem is emlegetnek mint S ó v á g ó Gábor jelenlegi képviselőjét, hihetőleg, mert a szabalelvűpárt a harciba menni fel; S ó v á g ó egyhangulag lesz megválasztva és ő egyéves képviselősége alatt ki is érdemelte e bizodalmat. — A t. l ö k i választó kerületben, hol 1887-ben Szomjas a függetlenségi párttal szemben csak néhány szavazattal nyert, a függetlenségi és 48-as párt jelöltjeül F r a n k Imre bősörményi ügyvédet emlegetik.

* **A legújabb fusio** hire mindenféle élénk megbeszélés tárgyát képezi városunk politikai köreiből. E szerint tegnap a helybeli nagykereskedők és nagybirtokosok egy része délutáni 5 órára a kereskedelmi és iparkamara helyiségében bizalmas természetű értekezletre hivatott volna egybe a képviselőválasztás körüli elő-intézkedések megbeszélése céljából. Az egy példányban és csak a kiválasztottak között körülhordott felhívásban — állítólag — benne van, hogy Debreczen csak úgy emelkedhetik, ha ipara és kereskedelme fölvirágozik, ez pedig csak úgy lehetséges, ha a város a kormányval jó lábon áll. — A függetlenségi párttal úgy sem tarthat tovább a kereskedő-osztály, mert hiszen az a 67-es alapot nem accéptálja. Különben is olyan miniszterei vannak, a kiket Európa irigylőtlünk, s az ilyen kormányval szemben az oppositiónak semmi helye. A szabadelvű párt a dissidenseket tart karokkal fogadja s kész a vezetésként a fiatalabb generációnak átengedni. Igaz ugyan, hogy a jövő Apponyié, de az ő kormány-jutása is csak a szabadelvű párt segédelmével lesz elérhető. Így kecsgetet hirszerint a jeles felhívás, melynek, mint mondják, meg is lett a maga eredménye, a mennyiben a »bizalmas« értekezlet a mondott helyen és időben tegnap meg is tartatott s tizenketten jelentek meg a meghívottak közül s ezek — névszerint Dr. Király Ferencz, Zádor Lajos, Erber Vilmos, Vecsey Zoltán stb. — abban állapodtak meg, hogy a II-ik választó kerületben a pártonkívüli programmal megválasztott Dr. Király Ferenczet újból fölléptetik — k o r m á n y p á r t i p r o g r a m m a l. Egyelőre annyit mondhatunk, hogy minket ez az újabb fordulat egyáltalán meg nem lepett.

* **Ez is takarékoság!** Nem egyszer megtörtént már, hogy midőn valamely közhasznú cél megvalósításáról volt szó, akkor a városi tanács a takarékoság köpenyegébe burkolóztat s ezen ürügy alatt a közhasznú célnak bukni kellett. Bezzeg másként jár el akkor a tanács, ha valóban lenne módja a takarékoságra, de ilyenkor megelégedezik a takarékoság dicséretes elvéről s olyan pazarlóvá válik, mintha bankóprést fedezett volna föl.

Állításunk igazsága mellett beszéljenek a rideg tenyek, beszéljenek az alább közölt számadatok.

A helybeli m. kir. honvédség részére építendő gyalogsági és lovassági laktanyák építési munkálatainak fölállására f. é. 9101. sz. végzéssel árlejtési hirdetést bocsátott ki a tanács. E hirdetésben a kőműves, kőfaragó, ács munkára, vasgerendák, falkötő vasak, aszfaltlemezek szállítására, cément és beton-munkákra, végül a padozat elkészítésére összesen 275,460 frt 67 krt irányzott elő a tanács.

Teljesen megbízható, többnyire helybeli magán-vállalkozók, a következő áron lettek volna hajlandók e munkákat fölállalni:

- 1., A kőműves munkát id. és ifj. Barcsay Miklós és Tóth Kálmán Debreczenből 5-2% engedménnyel 164,433 frt 64 krért.
- 2., A kőfaragó munkát Führer Zsigmond Nyiregyházáról 20% engedménnyel 2975 frt 61 krért.
- 3., Az ács munkát Neuschloss Ö. Budapestről 16% engedménnyel 55,739 forint 55 krért.
- 4., A vasgerendák szállítását Tóth Gyula Debreczenből 15-8% engedménnyel 7137 frt 99 krért.

5., A falkötő vasak szállítását Jóna Dániel Debreczenből 9% engedménnyel 2819 frt 49 krért.

6., Az aszfalt lemezek szállítását Valla József Budapestről 8% engedménnyel 1714 frt 74 krért.

7., A cément és beton-munkákat Pollák Debreczenből 17% engedménnyel 5479 frt 49 krért.

8., A padozat munkákat Neuschloss Ö. Budapestről 16% engedménnyel 9427 frt 14 krajczárért.

A magán vállalkozók tehát összesen 249,727 frt 64 krért vállalták volna el a felsorolt munkákat.

Velők szemben a budapesti Gregersen cég azon ajánlatot tette, hogy hajlandó ezen munkákat 7% engedménnyel 256,178 frt 42 krért felvállalni.

És mi történt? A takarékos tanács talán az olcsóbb ajánlatokat fogadta el? Oh nem! Minden indoklás nélkül elvetette a magán-vállalkozóknak 6450 frt 78 krral olcsóbb ajánlatát s a munkálatokat a Gregersen cégnek adta ki.

A tanács ezen eljárása teljesen érthetetlen, mert a magán-vállalkozók a mellett, hogy teljes biztosítékot nyújtottak, egyúttal nagyobbára debreczeni lakosok is, s helyes eljárás szerint idegenre csak akkor bizzunk valamely munkát, midőn arra itthon alkalmas vállalkozók nem akadnak. De ez esetben teljesen alkalmasak voltak a magán-vállalkozók, olcsóbban is fölállalták volna a munkákat, ezeknek kivételét mégis a Gregersen cégre bízták!

Mi a tanácsnak ezen eljárását gyarló eszünkkel megfejteni nem vagyunk képesek. De beavatott körökben azt beszéljük, hogy a magán-vállalkozók azért mellőztettek, mert a Gregersen cég építkezéseihez egy helybeli téglagyárból szállítja a téglákat, mely téglagyár tulajdonosa döntő befolyással bírt az ajánlatok elbírálásában!

Hogy e híresztelésből mi az igaz: annak csak az »asztalfiókos politika« lenne a megmondhatója!

* **Halálozás.** Beszterczey Károly, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara nyugalmazott másod-titkára, mint részvétellel értesülünk, f. hó 28-án elhunyt. Haláláról vettük a következő csatlódi gyászjelentést: »Mély fájdalommal telt lélekkel tudatom a legszeretettebb férj Beszterczey Károly a debreczeni kereskedelmi és iparkamara nyugalmazott másod-titkáranak, folyó hó 28-án a halotti szentségek átjatos felvétele után, életének 67-ik, boldog házasságának 22-ik évében történt gyászos elhunytát. — A kedves halott földi részei folyó hó 30-án délelőtt 1/2 10 óraker fogtak a róm. kath. szertartás szerint, Mester utca 1381. szám alatt beszenteltetni. Ezután a róm. kath. templomban az engesztelő szentmise áldozat az egék Urának bemutatván, a Dobozi temetőben örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1891. Deczember 28. Az elhunytának bánatos özvegye Beszterczey Karolyiné szül. Budaházy Róza. Béke lengjen a drága hamvak felett!« A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Országos vásár.** A Remete-Antal-napi országos vásár a következő rendben tartatik meg. Jan. 11., 12. és 13-ik napjain bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár; jan. 16-án és 17-én sertésvásár; jan. 17-én és 18-án lóvásár; jan. 18-án és 19-én baromvásár.

* **A kisújszállási egyháztanács** — mint lapunknak írják — szép elismerésben részesítette Keszi Hajdu Lajos veterán lelkész-tanárt, lapunknak buzdó munkatársát. A f. hó 23-án tartott közgyűlésen ugyanis elhatározta, hogy Keszi Hajdu Lajosnak, ki 35 évig szolgálta a kisújszállási gimnáziumban a tanügyet, 300 frt évi nyugdíjat ad. Keszi Hajdu Lajos jelenleg 79 éves, de teljes testi és szellemi erőnek örvend. Adja Isten, hogy a jól megérdemelt nyugdíjat és nyugalmat még sokáig, jó egészségben élvezhesse!

* **Biharmegye népnevelési kulturegylete** vasárnap tartotta évi közgyűlését Beöthy Andor elnöke alatt. A kulturegylet múlt évben tanítók jutalmazására 1020 frtot, tanulók jutalmazására 183 frtot, óvodák és ipartanműhelyek segélyezésére 300 frtot fordított. Számos iskolát és szegény tanulót tanszerekkel látott el; kiadta Biharmegye térképét; nagy részben hozzájárult a megyei népnevelési ügynek előmozdításához. — Elnökül egyhangulag megválasztották Beöthy Andor alispánt, alelnöknek Sipos Orbán tanfelügyelőt és Ritoók Zsigmond táblai tanácselnököt. A kulturegylet költségvetésébe a hazafias szellemben működő tanítók jutalmazására — felekezeti és nemzeti költségkülömbőség nélkül — 800 frtot, iskolák felszerelésére pedig 400 frtot vett fel. Ezekon kívül a biharmegyei tanszermuzeumot 250 frttal segélyezi.

* **A difteritisz gyógyítása.** Az üszkös torokgyík, mely difteritisz néven rettegeti a világot, sok fejtörést okozott már tudósoknak és működő orvosoknak, mert valóságos jöltevője lenne az emberiségnek, ha ki biztosan megküzdhetne vele. Szomorú valóság, hogy ez idő szerint biztosan gyógyítani nem tudják. De az is kétségtelen, hogy vannak szerek, vanuak elbánások, melyek esetről-esetre beválnak és sikerrel kecsgetnek. Ily gyógyító módra hívja fel az orvosok figyelmét a »Gyógyászat« legújabb számában egyszerre két orvos is, u. m. Klein Eberhard dr. honvéd ezredorvos és Moskovitz Ignác dr. Azt ajánlják, hogy a szürke kenesős-kenőcsöt bőségesen kell a nyakra kenni a két fül tövétől az állig s közönséges zsíros vattával vagy gutapertával és száraz ruhával kell bekötözni. E mellett Klein E. dr. negyed óránként meszes vizet itat, felóránként be is lehellet a beteggel, papiros tölcserít téve a melegített meszes viz fölé. A beteg ereje föntartására erős bort vagy konyakot kell a beteggel itatni. Az eljárás nem új, itt-ott megkísérlették, egyik-másik orvostól hallottuk is dicsérni, de következetes alkalmazása nem volt elterjedve, pedig csak következetes kipróbálás bizonyíthatja be valamely gyógyító mód hasznát. Figyelmet érdemel, hogy oly előkelő szaklap, mint a »Gyógyászat«, megnyitotta hasábjait e közléseknek.

* **Tánczvizgalmak.** Meghívó. A debreczeni csizmadia iparos ifjak által 1892. évi február hó 10-én, szerdán a »Margit fürdő« disztermében tartandó zártkörű tánczvizgalmokra czimzettet családjával tisztelettel s barátságosan meghívja a bált rendező bizottság. Italokról a rendezőség kecskedik. A tánczestélyen Zsiga Józsi és zenekara működik. Kezdeté 7 óraker.

Meghívó. A debreczeni ács ifjuság által 1892. évi február hó 20-án, a »Margit fürdő« villanyvilágított nagytermében tartandó tánczvizgalmokra czimzettet családjával tisztelettel s barátságosan meghívja a rendezőség. A tánczestélyen ifj. Zsiga Józsi és zenekara működik. Ételek és italokról mérsékelt árak mellett a vendéglős kecskedik. Kezdeté 7 óraker.

* **A „Zion“ debreczeni betegsegélyző egylet** f. hó 31-én szilveszter-estélyivel egybekötött zártkörű tánczvizgalmat rendez a »Margit-fürdő« disztermében. A rendezőség fölkéri mindazokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy tekintsék magukat meghívottaknak, s szerencsétlenségük megjelenésükkel a mulatságot.

* **Nyilvános nyugtázás.** A debreczeni róm. kath. elemi fiu iskola szegény tanulóinak felruházására befolyt adományokról. 5-5 forintos adtak: Farkányi Péter és Stenczinger Károly.

3-3 frtot: Szepessy Antal, Kerekes Géza, Tóth Béla, Danilovics Elek.

2-2 frtot: Szabó Lajos fiai, Gaszner Karolyiné, Dr. Müllerné, Varga Lajos, Ida és Sándor, Márk Endre, Hutiray Beláné, Mihalovits István.

1-1 frtot: Radó József, Dózsa Béla, Rothschnek V. Emil, Zdravilek József, Dr. Bayer Ferenczné, Prahács Gyula, Ranunkel H. és Fia, Sesztina Lajos, Németh Andrásné, Serli Ede, Strobl Ferencz, Lesska Ferenczné, Zádor

torszky István, Kunz József és társa, Váci János, Vágó Andor, Schreier Ferencz, Nagy Lajosné, Nemes Kálmán, Szalay István, Szent-Királyi Tivadar, Gyenes Lajos, Zádor Lajos, Moógor Ernő, özv. Kovács B. Gyuláné, özv. Kovács Lajosné, Kuczik Mariska, Molnár Ferencz, Kaszanyitzky Endréné, Osváth főhadnagy, Rásó Gyuláné, Bekény Péterné, Ring Mari, Miskolczy Nándor, Cziffer Nándor, Kaczander Gyula, Krampera Jánosné, Papler Ferencz, Dusóczky Endre, Nagy Daniel, Angyalos Tódor, Molnár Lukács, Pellett Sandorné, Balogh János, Gereby Fülöp, Gajzágó László (1 frt 95 kr), Engesszer József, Dragota Ignác, Lám Sándor, Horváth János, Békéssy Lászlóné, Balás Ödön, Budaházy Istvánné, Dr. Kenézy Gyula, Margetsch Károly, Kernhoffer József, Biró Béla, Biró Endre, Biró Aladár, Vecsey Imréné, Bloksay József, Lehmann Gusztáv, Unger Gusztáv, Unger Gusztávné, Siegmeth Károlyné, Vámos Károly, Trázy András, Ferenczy Loránd, Ferenczy Tibor.

60—60 krt: Hubert József, R. M., Michelstedter R.

50—50 krt: Slandovics István, Riesz Lipótné, Leidenfrost A., Posszert János, Pájer József, Piribauer Alajos, Mágócsiné, Márton Gyula, Ackerman János, K. E., Dankó Mihály, Fröhlich Venczel, O. O., Szikszay József, S. W., N. N., Hanke Zoltán, Tarbay József, Heider Antal, Emmerth Géza, Eggman Ferencz, Bauer Ignác, Lámprécht Frigyesné, Horváth Tamásné, Horváth Jánosné, Neidlinger G., Ring Antalné, N. N., N. N., Pudeiner Antal, Turai Károly, Demetrovics Pál, Baum Ferencz, Kraczmájer István, Heroszky, Huszka István, özv. Engesszerné, Márton László, Gereby Fülöp, Gajzágó Ilonka, Gajzágó Margit, Rankay Józsefné, Róthschnek V. Emil, Kereszty Géza, Kereszty Ödön, Sz. M., Katz Herman, Márkus Miksa, Pongrácz Géza, László Albert, Stern József és testvére, Csapó Ferencz, Füleky Pálné, Gereby Fülöp, M. V., Kopeczky Józsefné, Krucl Rudolf, Felegyházi János, Böhm József, Sággy Gyuláné, Sággy Gyula, Széll Mór, Neidlinger G.

40—40 krt: Kertész Kálmán, Márton Károlyné, Hajós Antal, P. A., Forgách Károlyné, Seipel Sándor, Fényes Mór, Erdődy Lászlóné, Lehóczky Lajos, Schaff János, Trázy Alajos, Balogh Zs., Balugyánszky Ede, Tamássy Miklós, Kegyelet.

30—30 krt: Nagy, Rankai György, Czuber János, N. N., N. N., Boris C., Bornyász József, Klein Antalné, Molnár László, Kardos László, N. N., Baráth Juliska, Führer Ervin, Gógán Károly, Bészler András, Purda Imre, Sz. M., T. J., S. K., Tóth János, S. K., Tóth János, Tóth József, Gereby Gyula, Szarukán Nándor, Füleky Pál, Radeckiné, Lendvay József, Mayer Ferencz, Horváth Tamás, Blattner Gyula, Rosenthal Daniel, özv. Bernardin Tódorné, Ipolyi Regine, Falk, Topán Lajos, Fetter Géza.

25—25 krt: Donogán Bella, Donogán Katicza, Bárdos Mariska.

20—20 krt: Pircser Károly, Heinrich János, Irsai G., Scholz Albin, Csuka Jánosné, Fleischer János, N. N., Zelenka Sámuel, N. N., Kovács N. N., Telbisz Sebestyén, Bencsik Istvánné, Klein Anna, Marjalaky György, O. és R. Dézsi Lajos, Mózer Olga, H. E., Alföldy Károlyné, D. B., Valaki, H. L., Buttykay Jenő, Buttykay Margit, Orosz Endréné, Buttykay Béla, Molnár és társa, Abaffy Emil, Rakovszky Bódogne, Rakovszky Géza, Doleschall Jánosné, Bodrossy Lajosné, Bodrossy Lajos, Doleschall János, T. K., Nemes Gábor, Konecz Sándor, Balázs László, R. K., Nagy Árpád, N. N., X. Y., Császár István, Szekeres László, Nagy József, Montay Gábor, Fodor Gábor, Krämerer József, Köbl György, Dusóczky Róza, Dusóczky Viola, N. N., Gereby Pál, Rotherné, Szabó Zs., Frankl Ferencz, ifj. Lám Sándor, Kohn testv., Eizman Károly, Kuzmik László, Papp Gyula, Krisztik Pál, T. U., N. N., Fischer Adolf, Madácsy Józsefné, Dézsi Lajos, Dankó Gyula, Nagy Amália, Papp T., Emerich Arnoldné, E. Krón, N. N., N. N., N. N., özv. Gombos Istvánné, Unger Irma, Unger Aranka, Unger Margit, Unger Gusztá, Uger József, Dr. Bakos József, Csuka Jánosné, Molnár Gyula, Haiman

Károly, Németh András, Neiman K. Horváth A., 15 krt: Keszenbaum.

14 krt: Pillman Antónia.

10—10 krt: Dobozy Edéné, Rickl József Zelmós, özv. Nagy Ferenczné, Polgári Márton, Schwarcz A., Gros Maris, N. N., K. J., F. Gyula, özv. Mede Gyuláné, B. B., S. I., A. K., N. N., N. N., N. N., Tárnok Elemér, Gévay Ernő, Gévay Gizella, Gévay Irma, Gévay Vera, Gévay Béla, Tárnok Dezső, Pákh Kálmán, Eöry Kálmán, B. B., L. M., K. I., N. N., Bozóky Mihály, Seres Sándor, Arany Bálint, Rother Ernő, Krausz Lajos, Vörös Zoltán, Kerekes Albert, Sebestyén Kálmán, Scholcz Vincze, Schmidt Paula, N. N., Nagy József, N. N., N. N., N. N., Hermanovszky Gyula, Kovács Dezső, Csóthy Lajos, Copettinó, N. N., Egy valaki, N. N., N. N., Molnár László, Stern Sámuel, Rother Ernő, Csengeri, N. N., K. I., N. N., — Összesen: 181 frt 29 kr.

Stieber János 4 pár új cipő. Szedlák József 2 új nadrág. Weidner Gusztáv 1 pár új viselt cipő. Bekény Ottokárné 2 ing, 1 kabát, 1 nadrág. Hutiray Béláné 2 kabát, 1 mellény, 3 ing. Schwarcz M. L. 6 pár téli harisnya, Prahács Gyula 1 kis kabát.

Mely kegyes adományokat midőn nyilvánosan nyugtáznám, egyúttal nem mulaszthatom el, hogy a jószívű adakozóknak ugy tantestületünk, mint különösen a felruházott szegény gyermekek nevében a leghálásabb köszönetet ki ne fejezzem. — Legyen a jótékony ember barátoknak jutalma azon öröm könnyek, melyek ott csillogtak minden egyes felruházott gyermek szemében, s nyujtsanak nekik boldogságot azon nemes öntudat, — hogy sok szegény gyermek karácsonyát segítettek örvendetessé tenni. Az Isten áldja meg a kegyes adakozókat!

Kelt Debreczenben, 1891. december 28-án. Pápa János. róm. kat. tanító.

Legujabb.

A függetlenségi és 48-as párt

kilátásai. Pártunk a legszebb reményekkel indul a választási küzdelembe. Ha nem is látnók pártunk szervezkedését, ha nem is volnánk meggyőződve pártunk elveinek hódító erejéről, az ellentábor jóslásaiból is láthatjuk, hogy a függetlenségi s 48-as párt ügye nem áll rosszul. A bécsi »Neue Freie Presse« a magyar kormánytól szerzett adatok alapján azt írja, hogy »a kormánypárt, mely jelenleg a horvátokkal együtt több, mint 300 emberből áll, körülbelül a jelenlegi erejével fog vissza kerülni s legfőlegb néhány mandátumot szed el a jelenleg 47 főből álló nemzeti s a 19 főből álló Ugron-párttól. A függetlenségi és 48-as párt se veszíteni, se nyerni nem fog s a régi számban kerül vissza az új parlamentbe. Gyarapodni fog továbbá a kormánypárt a szász mandátumokkal is.« A nemzeti párti »Budapesti Hirlap« számítása szerint pedig a függetlenségi s 48-as párt az Ugron-párt 16 magyarországi kerületéből meg fog nyerni vagy tizet, a kormánytól pedig 10—15 kerületet fog elhódítani. Ez elleneink számítása. Természetes, hogy ez pártunk erejét s győzelem-kilátásait a valónál gyengébben mutatja be. Sokkan jobban állunk — mint sem gondolnák, csak teljesítse minden parthívünk hazafias kötelességét!

Színház.

Pályázat prologra. A Szatmáron épült új színházat 1892. január 12-én fogják megnyitni. Ebből az alkalomból a szatmári színügyi bizottság tiz darab tizfrankos arany pályadíjat tűzött ki egy ünnepi prologra. — A benyújtási határidő január 5-ike. A pályázó műveket Pap Géza színügyi bizottsági elnökhöz kell küldeni.

Új színház Bécsben. Egy müncheni ujság azt a meglehetősen valószínűtlen hangzó hírt kapja Bécsből, hogy ott új udvari színház építését tervezik. Miután az új Burg színház nagy deficiitit dolgozik, állítólag másik szin-

házat akarnak a rendes esti előadások számára építeni, a Burgszínházat díszelőadások, ünnepek számára tartva fönn. — Az új színház, mely aránylag csekély költséggel épülne föl, a Billplatznak arra a helyére jönne, a hol előbb az osztrák muzeum volt.

Külömfélék.

Megfagyott koldusnő. Nagy-Kanisán, mint onnan írják, nagyon maga ellen zuditotta a közérzést Verbovecz József odaváló kocsmáros. Vasárnap egy öreg koldusasszony tért be a vendéglőjébe és arra kérte, hogy adjon neki egy kis helyet, a hol éjszákára meghuzhatná magát. A kocsmáros nem tagadta meg a kérést, de a mikor látta, hogy a nyomoruságos vendég semmit sem költ, záraskor kilökte az utcára. Másnap reggel a koldusasszonyt halva találták a kövezeten. A szerencsétlen a kegyetlen hidegben csonttá fagyott. —

Fenyegető levél. A battonyai zendülésnek, melylyel már a szegedi bíróságok végeztek, egy utóhangja fejeződött ki most egy fenyegető levélben, melyet a napokban a battonyai szolgabíró ablakán bedobtak. A levélíró holmi készülődésben levő újabb mozgalommal fenyegeti a világot, ha a hatóság az ő levelében kifejezett kívánságokat nem teljesíti s azt a »miniszteriumtól lejtött írás«-t elő nem adja. »A nyári zendülés — mondja a levél — csak kismiska volt ahhoz képest, a mi még majd ezután lesz!« A levélíró most keresik.

* Apróságok.

— Mondd meg fiacskám, kérdi a tanító egyik nagyreményű növendékétől, mi volt a neve Szent István első magyar királynak gyermek korában?

— Hát Pista!

Egy kis szöske leánytól vizsgálat alkalmával azt kérdé a hitoktató, hogy miért imádkozunk mindennapi kenyérért? Miért nem kérünk egy hétre, hónapra, sőt egész évre valót?

— Mert megpenészednek! felelé gazdaszszonyi előrelátással a lányka.

— Nos leányok, ki tudná megmondani, hogy mi a keresztségnek külső és szemmel látható jele? kérdé a káplán az ismétlő iskolában.

Leányok (egyszerre): A gyermek!

Tanító: Meddig volt Ádám és Éva a paradicsomban?

Gyerekek: Mig megérték az almák.

A miatyánk magyarázata közben kérdi a falusi rektor az egyik mezitlábos szurkulóstól: — Kitől kéred kis fiam, a mindennapi kenyeret?

— Hát ed's apámtú, meg oszténg, mikor úkeme otthon nincsen, hát magam is tok ám vágnyi, felel a kérdezett nagy kérkedve.

TÖRVÉNYSZÉK

Elitelt ezredorvos. Breton francia ezredorvost, a ki vetélytársát, Genissel fogorvost, orozva agyonlötöte, a hadbírótság két évi börtönre ítélte. Az ítélet azért méltó a fölemelésre, mert az esküdszékek állandó gyakorlata szerint az ilyen bűnösöket fel szokták menteni.

Irodalom és művészet.

Munkácsy Mihály — mint Párisból írják — teljes hévvel dolgozik a parlament számára megrendelt »Honfoglalás« képén. A kép ma már teljesen meg van rajzolva s ér-

dekes, hogy míg párisi festők és kritikusok úgy felfogásban, mint kivitelben sikerültek találtak, Munkácsy egyáltalán nincs vele megelégedve. A pusztaszeri aktus nem nyújt elegendő anyagot nagyobb drámai erő kifejtésére. A »Honfoglalás« képpel sok minden nehézség jár együtt. — A főbaj, hogy Munkácsy szemei meggyengültek és pápaszemmel kénytelen dolgozni. Azután a magyar nemzeti múzeum sem bocsátotta rendelkezésére a szükséges jelmezeket, fegyvereket stb. Munkácsy nem egyszer jegyzé meg tréfásan: »Csak nem csinálhatok anachronizmust s nem adhatok puskát Árpád kezébe!« Valószínű, hogy a képet Munkácsy nem az eddigi színvázlatok után készíti el.

A Protestáns árvaházi képes naptár az 1892-dik szökő évre Kenessey Béla theol. akad. tanár és prot. árvaegyleti választmányi tag szerkesztésében elhagyta a sajtót. A Naptárban a szokásos naptári részen kívül csaknem egészén vallás-erkölcsi olvasmányokat találunk s ezútol az egyháziasságot emelni, E ezélnak megfelelőleg a naptári rész után »Tudakozzátok az írásokat!« czímmel az év minden napjára kiválogatott alkalmi bibliai versek vannak összegyűjtve, s hozzájuk rövid néhány mondatokból álló elmélkedések; azután vallásos költemények Szaboleska Mihálytól, F. Varga Lajostól, Hetey Gábortól, Petrovics Somától, Grätz Mórtól és Szabó Gézától; elbeszélések Könyves Tóth Kálmántól, Hörk Józseftől és Szóts Sándortól, Bachát Dániel sikerült arckép kíséretében, Sárkány Sámuel ág. h. ev. püspök életrajzát közli maga a szerkesztő s dr. Kovács Sándor min. osztálytanácsosét és az árva egylet alelnökéét, míg Kövendy Dénes két testvérpárát: Soós Gáborét és Soós Juliát, kik százezer forintot meghaladó alapítványokat tettek a prot. egyházra. Szóts Farkas theol. tanár a lefolyt év főbb egyházi eseményeit iemerteti, Révész Kálmán pápai tanár az 1791-iki budai és pesti zsinatokról ír s kitűnő arcképek mutatják be az ezen zsinat legkiválóbb embereit, kiknek arcképei az országos képtárból szereztettek be. Csiky tanár a debreczeni egyház jótékonyági intézeteit írja le; illusztrációl a debreczeni ispotály-templom szolgál. Ugyancsak a szerkesztő ismerteti a budapesti Bethesdát kép kíséretében és az Orsz. prot. árvaegylet 30 éves történetét, valamint ő magyaráz egy szép bibliai illusztrációt is, a mint Jézus megvendégelt 5000 embert. Kovács Béla, a kassai gazdasági iskola tanára, a gazdaembernek ad jó tanácsokat egészen jó gyakorlati irányban s több kisebb történelmi adoma zárja be a naptár irodalmi részét. Protestáns egyházi tisztai névtár s a Magyar- és Horvátországi vásárok teljes jegyzéke egészítik azt ki. Előkelőbb népies modor jellemzi a cikkeket s diszes külső kiállítás teszik tetszetőssé a jöhirű naptárt, mely már XVIII. évfolyamában lett kedves olvasmánya a prot. közönségnek. Ára 30 kr. A Hornyánszky czég kiadása a prot. árvaház javára.

CSARNOK.

A LÉGYOTT.

Irta: **Hartl Mihály.**

Fordította: **Biró Irén.**

(Folytatás és vége.)

A társalgás természetesen hangon folyt. Később Armandnak eszébe jutott, hogy az ismer-

retlen egyedül lépett a terembe, hogy a körülállók nem köszöntötték, sőt tudomást sem látszottak róla venni.

De e pillanatban nem gondolt egyébre, mint arra, hogy ő végre megérkezett, előtte állt magát legyezve, a mint mosolyogva mondta: »Mi voilà.«

Magas sarku cipőket viselt, ruhája selyem és csipke volt tele puffokkal és ránczokkal; csinos fejecskéjén tornyos hajfodrozat volt, arczán szépségtapaszkot viselt. Ma még sokkal ismerősebbnek tetszett, most már bizonyosan tudta, hogy már évekkal ezelőtt látta, de még mindig hiába gondolkozott rajta, hogy hol.

— Mennyire vágytam már utánad, szölt Armand.

— Azt jól tudtam és azért vagyok itt, felelte a nő.

Egy kerevethoz vezetete. Toiletteje friss rózsaszínűt árasztott. Armand megittasulva érezte magát. A hölgy kedvesen enyelgett, nevetélt és beszélgetett. Armand elragadtatva tekintett reá és nem vette észre, hogy közellükben két öreg államférfi foglalt helyet, kik élénken politizáltak. A szép ismeretlen nyugtalannak látszott és figyelni kezdett. Az egyik ur hangosan és izgatottan beszélt, a liberté és egalité szavakat tisztán hallhatták. A hölgy felemelkedett, arczából minden vér eltűnt, csak az a keskeny piros csik látszott, mely nyakát körülvette és a hajfürtök alatt tünt el.

— Mi lelt? — kérde Armand ijedten.

— O jer innen — felelte. — Nem halgathatom az indulatos beszédet, ez betegge tesz.

Egy ablakfülkébe vezetete Armandot és a bárónak csak hosszas beszéd után sikerült őt megnyugtatni.

Ekkor Armand nevet hallotta kiáltani. A szolgálattevő kamarás kereste, mivel a hercegnőnek ő volt a tánczosa. Nem tehetett egyebet, minthogy — bármily nehéz szívvél is — elvált a hölgytől és a lovagot követte.

A táncz után a szép titokteljes nőt kereste. Még mindig ott állott az ablakfülkében és feléje integetett.

Most egy gondolata jött.

— Kedves Marquis — mondá egy idősebb urnak, ki mellette állott — ön mindenkit ösmer, kérem, mondja meg, ki az a hölgy ott az ablakfülkében, a ki most erre néz?

A Marquis elővette lorgnonját.

— Ah, az a sárgaruhás hölgy . . . az Duvernois hercegnő.

— Nem, nem az; a hercegnőt ismerem; távolabb, jobbra.

— Ah, az a pávalegyező szöke nő, az Artignolles kisasszony.

— De kérem . . . ön nem arra néz. Ott a negyedik oszlopnál. Legyen szíves velem számlálni: egy . . . kettő . . . három . . . négy . . . nos?

A Marquis elámulva tekintett reá.

— Hiszen a negyedik ablakfülke üres.

Armand érezte, hogy vére fejébe tódul.

— De hát nem látja ön azt a rózsaszínruhás hölgyet, egy bergére á la Watteau? A párkányra könyököl és barátságosan int felénk.

A Marquis ismét arra nézett.

— Istenemre, semmit sem látok.

— Armand elrohant. A hölgy pár lépéssel elébe ment, ártatlan tekintettel nézett Armandra és kérde:

— Nem tánczolnánk?

Armandnak nevetnie kellett egy gondolon, mely hirtelen eszébe ötlött. A jó Marquis nagy számár, gondolta, s a szép hölgynek karját nyujtva, a tánczterembe vezetete.

Barátom boldogsága nem tartott sokáig. Miután az ismeretlen egy óra hosszág fáradhatatlanul tánczolt, hirtelen így szölt:

— Isten veled! és kezét nyujtotta. Armand erősen fogta kezét.

— Most nem bocsátlak el, kedves szöpem, bárki légy is, nem menekülsz el!

A hölgy elsáppadt és keze idegesen reszketett.

— Bocsáss el, mondá szomoruan, vagy azt akarod, hogy örökké megbánjam, hogy egy óráig boldog voltam?

Arandra szokatlan varázsszal hatottak szavai. Könnyes szemekkel kérde:

— Örüllté akarsz-e tenni, vagy csak ki-nozol? Ki vagy te kedves tünemény, nem bocsátlak el, mig nevedet nem tudom!

Szororuan mosolygott és kezét kivette az Armandéból, daczára annak, hogy ő minden erejét összeszedte, hogy el ne eressze. Most már csak legyezőjét tartotta görcsösen kezei közt, ő pedig nesztelenül haladt át a parketen a sokaság közé.

Armand hangosan fölkiáltott. Mindenki rémülten rohant hozzá.

— Elmegy, — kiáltotta mint egy örült — ne eresszéték el, meg kell mondania a nevét!

A teremben általános mozgás támadt.

— Hol, hol? Báró, mi lelte önt? Mi semmit sem látunk.

Armand kinyujtott karral mutatott a semmiségbe.

— Ott, ott, — kiáltotta — mosolyog, nekem int, most eltűnt!

És e szavakkal összerogyott, mint egy fiatal tölgyfa a viharban.

*

Ez éjszaka óta tizenöt év telt el. Franciaországban sok minden megváltozott és Vermeuille Armand barátom öreg ember lett. Igen . . . egy harmincznégyéves öreg ember. Haja megöszült, járása bizonytalan; most már csak Trianonban lakik, és örökös álmodozását nem is lehet életnek nevezni. Azt mondják, hogy csöndes örült; a doktor, ki naponként meglátogatja, szintén így vélekedik. Csak en, az ő egyetlen bizalmasa, tudom, hogy mi történt vele.

Nekem megmutatta a legyezőt is, melyet a szép ismeretlen hagyott nála; ezt sohasem teszi le kezéből, mivel attól fél, hogy egyszer az is eltűnik. Rózsaszín selyemből és elefántcsontból van; rajta rózsával játszó angyalokat ábrázoló festmény. Az első pálczán egy aranyozott korona van bevéve s alatta e név »Marie Antoinette«

Armand hálószobájában ott függ a szerencsétlen királynő életnagyságu arcképe, melyet egy Provenzeban lakó nagybátyjától örökölt régi kastélyban talált. Ott látta és barmulta még gyermekkorában e képet, azért tünt föl neki oly ismerősnek az idegen hölgy.

Barátjai mind elhagyták. Némelyek azt állítják, hogy mindig örült volt; mások azt mondják, hogy egy romantikus kalandornő áldozata lett.

Nekem erről nincs véleményem; a misztikus, titokzatos nagyon érdekel és a prózai világot s a tudósokat gyűlölem. Föltekintek a csillagos égbe: Az égitestek e myriadjai, a nap és a hold, nem megfoghatatlanok-e? Honnan jönnek és hova mennek? Ki helyezte el őket a végtelen űrben és ki jelöli meg utjokat? Mondjátok meg! Ki tudja?

Közgazdaság.

A répabevermelés egy új modja.

Egy Hidesheim közelében gazdálkodó, Vibrans nevű nagybirtokos, szabadalmat kapott Németországban egy új répa-, burgonya- stb. bevermelési eljárásra. Ez új eljárás felfedezője abból indult ki, hogy az illető növények kicsirázása földvermekben, főleg a kisugárzó földmelegre vezethető vissza, s hogy tehát e föld meleg távoltartása kell, hogy a bajt is megszüntesse. Ezt úgy próbálta elérni, hogy egy földfeletti kupacot akként állított fel, miszerint egy alája helyezett asphaltréteg, mely körülbelöl 1 cm. vastag, visszatartja a föld melegét. — A kísérletek állítólag kedvező eredményre vezettek, a mennyiben az ily módon bevermelt répa, két és fél havi időtartam után is csak 0,15%-nyi cukrot veszített, holott a közönséges módon konzervált répa 0,5% cukrot ve-

szített. Az eddig alkalmazott, nem szállítható, öntött aszfaltreteg helyett a feltaláló jövőben izoláló lemezeket akar alkalmazni, porozus, növényi s részekkel itatott anyagokból. Ezen izoláló lemezek négyzetmétere csak 35—40 krba kerül. A szabadság tulajdonosa Németországban mindenkinek megengedte, hogy a tél folyamán 2.5 hektár termésével díjtalanul kísérleteket tegyen ez új eljárással s csak azt kéri, hogy képviselőjét Schultz Károlyt Magdeburgban erről értesítsék. Nem tudjuk, hogy a feltaláló Ausztria-Magyarországban is kapott-e szabadságot, de mindenesetre ajánlatos lenne ez új bevermelési eljárással, mely minden nehézség nélkül eszközölhető, kísérleteket tenni.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 24.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 kg-ron felüli sulyban) 44.—45.—. 2) Öreg közép (páronként 300—400 kg-sulyban) 44.—44.50 3. Fiatal nehéz (páronként 320 kg-ron felüli sulyban) 45.—46.50 4. Fiatal közép (páronként 251—320 kg-ron, sulyban) 45.—45.50 5. Fiatal könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő sulyban) 43.—44.50 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli sulyban) 43.—44.50 7. Közép (páronként 220—280 kg-ron, sulyban) 43.—44.— 8. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő sulyban) 41.—43.—. III Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli sulyban) 44.—45.— 10. Közép (páronként 220—260 kg-ron, sulyban) 43.50—44.50 11. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő sulyban) 42.—43.— Sertés létszám: deczem. 23 napján volt készlet 136,030 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban felhajtott) 1595 drb.

Budapesti gabonatözsde. Deczem. 28-án. Buza tavaszra 11:27 pénz 11:28 áru, őszre — — — pénz, — — — áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 6:07 pénz, 6:08 áru. Zab tavaszra 6:38 pénz, 6:40 áru, őszre — — — pénz, — — — áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 13.90 pénz, 14.— áru.

Szerkesztői üzenet.

»Debrecezenből Pestre.« A közlendők közé tettük. — Jövőre arra kérjük, hogy a papírnak csak egyik oldalát írja be.

K. H. L. urnak, Kisújszállás. Az üdvözlő verset köszönettel vettük s legbecsesebb emlékeink közt fogjuk megőrizni, de közléséről le kell mondanunk. Mi ugyanis vastag tapintatlanságnak tartjuk azt, ha valamelyik szerkesztő a saját lapjában engedni magát földicsértetni. — Mi ezt mindig kerültük s a jövőben is kerülni fogjuk. A történelmi visszaemlékezést ellenben szívesen közöljük s beküldését kérjük.

K. Emilia k. a.-nak, helyben. Hiába megyünk el az udvariasság legszélsőbb határáig, a beküldött verseket gyöngéeknek kell itélnünk. Nincs kizárva azonban azon lehetőség, hogy idővel, hosszú gyakorlat és tanulmányozás után, elfogadható verseket fog írni.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint mindenféle

épitkezési munkákat, valamint **TERVEKET,** a legjutányosabb árért és gyorsan készítek.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, vagyok Debreczenben, 1891. Deczem. 28.

Tisztelettel

BARCSAY MIKLÓS.

épitész.

534. 1—3. Varga-utca 2252. sz. a.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából deczem. 1-től kezdve

az összes raktárunkon lévő

női ruhaszöveteket,

FEKETE DIVATKELMÉKET IS,

színes mosó velezeket,

TÉLI GYAPJU NAGYKENDŐKET,

trikot derék és gyermek-ruhákat,

valamint

szőnyegeket

Smyrna, Axminster, Brüssler, Tapestry és hollandi

SZŐNYEGEKET IS,

f ü g g ö n y ö k e t

mélyen

leszállított áron

árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

508. —18.

Vasuti menetrend:

Indul:

Debreczenből Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó. 44 p.
» » » »	déli 12 ó. 52 p.
» Nagyvárad-felé	délután 3 ó. 34 p.
» Budapest-felé	este 10 ó. 31 p.
» Szatmár-felé	délután 3 ó. 24 p.
» » » »	este 7 ó. 45 p.
» » » »	éjjel 3 ó. 09 p.
» Miskolcz-felé	délelőtt 8 ó. 32 p.
» » » »	délután 3 ó. 39 p.
» » » »	este 7 ó. 40 p.
» B.-Szt.-Mihály-felé	délután 3 ó. 19 p.
» » » »	reggel 5 ó. 48 p.
» Füzesabony-felé	reggel 4 ó. 26 p.
» Ohat-Kocsig	délután 4 ó. 31 p.
Püspök-Ladányból N.-Várad-felé	délután 2 ó. 12 p.
» » » »	délután 5 ó. 51 p.
» » » »	éjjel 12 ó. 57 p.

Érkezik:

Debreczenbe N.-Várad—P.-Ladány felől reggel	7 ó. 42 p.
» Budapest felől	délután 3 ó. 09 p.
» » » gyorsvonat	este 7 ó. 06 p.
» » » »	éjjel 2 ó. 44 p.
» Szatmár felől	reggel 8 ó. — p.
» » » »	déli 12 ó. 16 p.
» » » »	este 10 ó. 31 p.
» Miskolcz felől	déli 12 ó. 36 p.
» » » »	reggel 8 ó. 06 p.
» » » »	este 7 ó. 20 p.
» Büd-Szt.-Mihály-felől	reggel 8 ó. 17 p.
» » » »	este 6 ó. 05 p.
» Füzes-Abony-felől	délután 4 ó. 54 p.
» Ohat-Kocsiról	délelőtt 8 ó. 24 p.

A büd-szt.-mihályi vonalon eddig csak a hét bizonyos napjain közlekedett vonatok f. é. november 15-től kezdve naponként közlekednek.

Rickl József Zelmos
DEBRECZENBEN.

Ajánl

petroleumot

(tisza nem gyúlékony)

liter számra . 16, 18 és 20 kr.
császárolajat 26 „
király olajat 30 „

továbbá :

MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT,
Cuba-, Jamaica- és Ananás-rumot,
Fecco, Mandarin, Császár, melang Souchong

TEÁT,
TEA-SÜTEMÉNYEKET,
déli gyümölcsöt, 104

legfinomabb czukrot, kávét, csokoládét
és minden fűszerszakmába tartozó árukat
a legjutányosabb napi áron.

NAGY KÉPES
ARBEIGYZÉK
ingyen és bérmentve.

Sternberg A. és Testvére

Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.

Saját készítményű mindennemű
VONÓS, VERŐS, FA- és RÉZ FUVÓ.
HANGSZEREK és azok alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő-
művek javítása és hangolása
szakszerű pontossággal eszközöltetik.

436 20-18

HARMONIA RÓL
külön árjegyzék
kérendő.

Jégpálya megnyitás!

A „MARGIT“-FÜRDŐ JÉGPÁLYA

kedden f. hó 22-én és csütörtökön

a n. é. közönség használatára megnyitattott.

Minden ünnep- és vasárnap-délután bent a tereben

séta-hangverseny

és kint a jégpályán is

KATONA-ZENE és VILLANY-VILÁGITÁS.

530.

DEBRECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyagkályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcozott köpennyel.

Legnagyobb raktár korcsolyákban :

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (niki) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

[különféle rendszerek szerint.

Tanczos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmenteses betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRENYEK

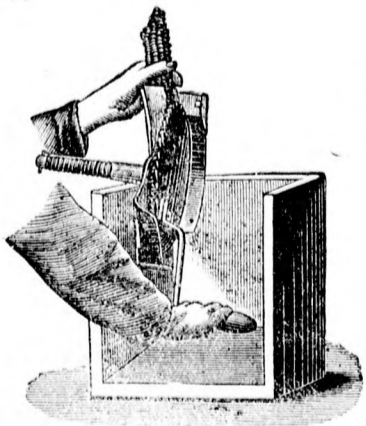
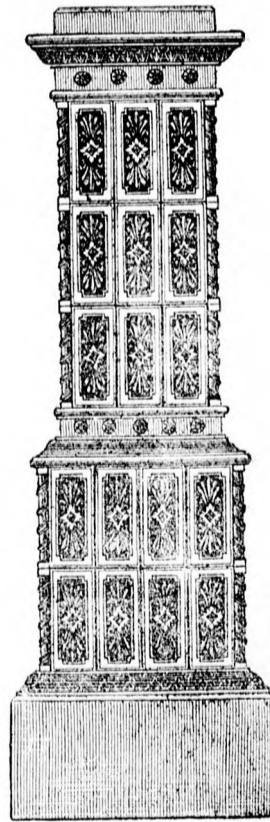
egyedüli képviselése

TÓTH GYŰLA

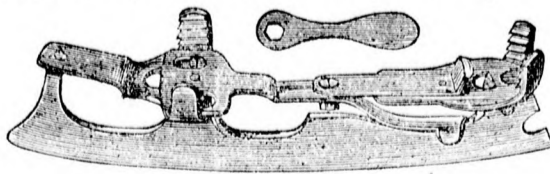
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vasárüzletében, Debreczenben, a városháza alatt.

478.

1-6.

